

**UCHWAŁA NR XXX/214/2021
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 29 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 282).

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

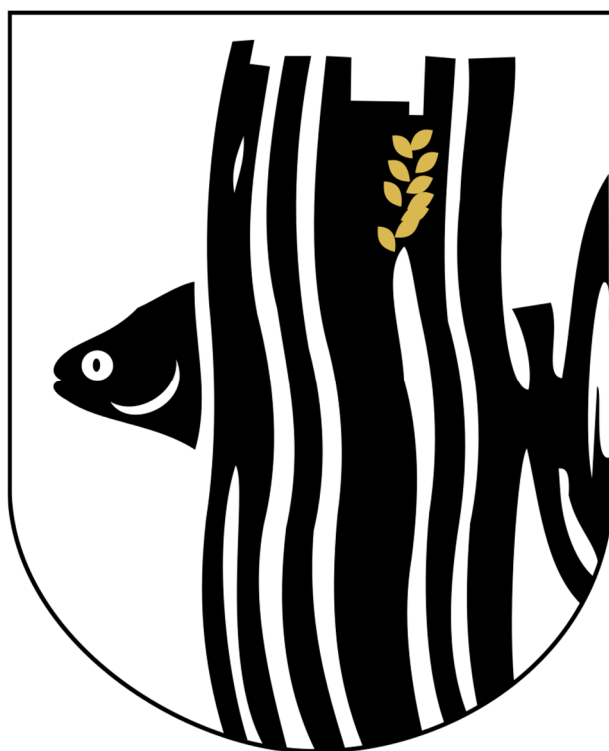
mgr Jerzy Stanclik

Załącznik do uchwały Nr XXX/214/2021

Rady Gminy Bestwina

z dnia 29 marca 2021 r.

Sprawozdanie z Realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022

Bestwina, 2021

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2020

Wstęp	3
Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.....	3
Źródła	3
Realizacja	4
Podsumowanie	9

1. Wstęp

Gminny Program Opieki nad Zabytkami w Gminie Bestwina na lata 2018-2022 został przyjęty uchwałą nr II/17/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. W programie określono kierunki i priorytety działań gminy Bestwina, a także właścicieli, użytkowników oraz posiadaczy zabytków w zakresie ich ochrony.

Głównym celem przyjęcia programu dla gminy Bestwina było wdrożenie planu ochrony zabytków, który miał wpłynąć na polepszenie ich stanu, a tym samym wzmocnić oddziaływanie na świadomość społeczną w zakresie zapobiegania degradacji zabytków.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje realizację zadań, wyznaczonych celów zawartych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022 w okresie od 15 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.

2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. tj. 2020.0.282). Z realizacji programu Wójt Gminy sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy. Przyjęcie sprawozdania ma na celu przede wszystkim ocenę stanu aktualnych działań gminy, w sferze ochrony zabytków, dotychczasowej realizacji programu, a także pomoc w sformułowaniu efektywnych wniosków oraz realizacji w jak najwyższym stopniu założeń programu.

3. Źródła

Sprawozdanie sporządzono na podstawie danych i informacji uzyskanych ze źródeł:

- Gminnego Ośrodka Kultury w Bestwinie,
- komórki Gminnego Ośrodka Kultury w Bestwinie zajmującej się ochroną

- zabytków,
- Referatu Służb Technicznych i Obsługi Techniczno-Gospodarczej,
  - Referatu Gospodarki i Środowiska,
  - Muzeum im. Ks. Zygmunta Bubaka w Bestwinie,
  - Gminnej Biblioteki Publicznej,
  - archiwum biuletynu informacyjnego gminy Bestwina.

4. Realizacja

Zebrane dane zostały zaprezentowane w kolejności odpowiadającej priorytetom i kierunkom ujętym w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022.

Priorytet I: Lokalne dziedzictwo kulturowe ochrona oraz administracja

Przeciwdziałanie i zapobieganie degradacji oraz dewastacji gminnych zabytków
Systematyczne działania w celu rewitalizacji i konserwacji gminnych zabytków

- I. Kompleksowa renowacja figury św. Jana Nepomucena przy ul. Kościelnej w Bestwinie z 1786 r. Wartość zadania 50 000,00 zł. brutto realizowanego wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Bielsku-Białej, które przeznaczyło na ten cel 25 000,00 zł. Odbioru prac dokonano w listopadzie 2019 roku.
- II. Renowacja i konserwacja kapliczki przydrożnej Figura Chrystusa na postumencie w Kaniowie z 1814 roku. Całość zadania to kwota 50 000,00 zł brutto, pokryta w całości ze środków własnych. Termin finalizacji prac - czerwiec 2021 roku.
- III. Remont schodów zewnętrznych budynku Urzędu Gminy, który jest wpisany do rejestru zabytków pod nr. Rej. 454/56 z 2.11.1956 oraz 23/60 z 24.04.1960. Całość zadania to kwota 90 000,00 zł, pokryta w całości ze środków własnych gminy. Termin realizacji – sierpień 2020.
- IV. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w 2019 r. – zadanie pn. „Wykonanie konserwacji technicznej i estetycznej polichromii w prezbiterium

kościół” uzyskała od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z siedzibą w Katowicach kwotę 100 000,00 zł przy koszcie kwalifikowanym prac wynoszącym 143 559,00 zł.

- V. W 2020 Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków z siedzibą w Katowicach przyznał dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane kościoła parafialnego w Bestwinie w wysokości 120 000,00 zł na wykonanie konserwacji technicznej renesansowych tynków i polichromii na sklepieniu absydy i prezbiterium.
- VI. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w 2019 r. w ramach otwartego konkursu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego uzyskała 32 000,00 zł na zadanie „Prace konserwatorskie w prezbiterium kościoła – kontynuacja techniczna i estetyczna renesansowych polichromii i tynków”.
- VII. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP w 2020 r., w ramach otwartego konkursu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego uzyskała 40 000,00 zł na zadanie „Prace konserwatorskie w prezbiterium kościoła w Bestwinie – kontynuacja techniczna i estetyczna renesansowych polichromii i tynków – kontynuacja prac”.
- VIII. Renowacja krzyża nagrobnego arcyksięcia Leona Karol Habsburga. Całość zadania to kwota 4000,00 zł pokryta w całości ze środków własnych. Termin realizacji – listopad 2020.
- IX. W 2018 roku w ramach Gminnego Ośrodka Kultury utworzono samodzielne stanowisko pracy (1/2 etatu) koordynujące działania związane z wdrożeniem i realizacją programu ochrony nad zabytkami na terenie gminy Bestwina.

Priorytet II: Ochrona, dokumentacja lokalnego dziedzictwa

Ochrona lokalnego dziedzictwa

- I. Park Miniatur w Bestwinie przy Muzeum im. ks. Zygmunta Bubaka w Bestwinie – inwestycja dofinansowana ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Program Operacyjny „Rybacko i Morze”) obejmująca wykonanie makiet: pałac Habsburgów i czterech kościołów: w Bestwinie, Bestwince, Janowicach i w Kaniowie wraz z infrastrukturą. „Park Miniatur w Bestwinie infrastruktura budująca ofertę turystyczną przez upowszechnianie dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury obszaru LSR”. Całkowita wartość zadania to 476 010,00 zł., dofinansowanie wyniosło 245 194,00 zł. Termin realizacji – listopad 2019.
- II. „Modernizacja i uatrakcyjnienie Pasiaki Słowiańskiej” w ramach konkursu „Tu mieszkam, tu zmieniam” organizowanego przez Fundację Santander. Modernizacja i uatrakcyjnienie Pasiaki Słowiańskiej miało na celu zagospodarowanie lokalnej przestrzeni publicznej poprzez poprawę jej funkcjonalności i atrakcyjności. Projekt zakładał wzbogacenie Pasiaki Słowiańskiej znajdującej się przy Muzeum Regionalnym w Bestwinie o ścieżkę dydaktyczną w postaci plansz edukacyjnych na stelażach wraz z odtworzeniem kapliczki patrona pszczelarzy św. Ambrożego. Całość zadania to 15 000,00 zł z czego wartość grantu wyniosła 10 000,00 zł. Termin realizacji – maj 2020.
- III. Folder „Od historii po atrakcje turystyczne” zawierający teksty: Z kart historii gminy Bestwina; Gospodarka rybacka na terenie gminy Bestwina; Od Sekcji Wędkarskiej do Stowarzyszenia Wędkarskiego „Kaniowski Karp Królewski” im. Adolfa Gascha; Ochrona środowiska, gospodarka, rekreacja, sport; Kultura, edukacja, bezpieczeństwo. Projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze 2014 – 2020”. Całkowita wartość zadania 29 200,20 zł. Dofinansowanie ze środków zewnętrznych w tym Unii Europejskiej w ramach EFMR: 23 330,00 zł. Termin realizacji – grudzień 2018.
- IV. Kartonowy model do sklejania (Pałacu Habsburgów) w skali 1:150. Projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Realizacja

lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym „Rybacktwo i Morze 2014 – 2020”. Całkowita wartość zadania jak w pkt. III. Termin realizacji to jak w pkt. III.

- V. Publikacja „Kalendarium Prasowe Gminy Bestwina z przełomu XIX i XX wieku” autorstwa Jacka Kachela. Termin realizacji – wrzesień 2019 r.
- VI. Publikacja „Janowiccy rówieśnicy Niepodległej – 100 lat w służbie małej i dużej Ojczyźnie” – praca zbiorowa. Zadanie współfinansowane ze środków otrzymanych w konkursie „Rówieśnicy Niepodległej” oraz własnych gminy. Termin realizacji – 2019.
- VII. Na terenie gminie Bestwina prowadzono coroczny monit zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków w celu jej aktualizacji.
- VIII. Na stronach internetowych www.bestwina.pl, www.kultura.bestwina.pl na bieżąco poruszano tematykę związaną z ochroną zabytków na terenie gminy Bestwina.
- IX. W trakcie obowiązywania programu przyjęto nowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący swymi zapisami ochronę zabytków poprzez:
  - a) Uchwałę Rady Gminy Bestwina nr XI/69/2019 z dnia 26.09.2019 r. dla 2 obszarów sołectwa Kaniów,
  - b) Uchwałę Rady Gminy Bestwina nr XV/105/2019 z dnia 16.12.2019 r. dla sołectwa Bestwinka,
  - c) Uchwałę Rady Gminy Bestwina nr XVII/119/2020 z dnia 20.02.2020 r. dla sołectwa Janowice,
  - d) Uchwałę Rady Gminy Bestwina nr XVII/120/2020 z dnia 20.02.2020 r. dla sołectwa Kaniów,
  - e) Uchwałę Rady Gminy Bestwina nr XVIII/131/2020 z dnia 30.03.2020 r. dla sołectwa Bestwina.

Priorytet III: Budowanie oraz wzmacnianie krajobrazu kulturowego

Stały nadzór nad lokalnym zasobem zabytków

Nowe otwarcie w dostępie do informacji o lokalnym dziedzictwie gminy

Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym

- I. Powstanie nowego portalu przestrzennego Gminy Bestwina pod adresem <http://www.bestwina.e-mpzp.pl>. Na portalu można zapoznać się z obecnie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina.
- II. Artykuł prasowy w Gminnym Magazynie nr 2/2019 XXI (200) dotyczący Gminnej Ewidencji Zabytków oraz sposobów pozyskiwania dotacji.
- III. Gminna Gra Terenowa – inicjatywa dla młodzieży polegająca na zgłębianiu wiedzy z zakresu lokalnej historii, kultury oraz tradycji.
- IV. Zajęcia w Gminnym Ośrodku Kultury, Muzeum Regionalnym im. ks. Z. Bubaka oraz Gminnej Bibliotece Publicznej oscylujące wokół kultury ludowej i historii regionu.
- V. Promocja „Kalendarza Beskidzkiego” w dniu 11 marca 2019 r. połączona z prelekcją oraz otwarciem wystawy „Janowiccy i bestwińscy rówieśnicy Niepodległej” organizowana przez Muzeum im. ks. Z. Bubaka w Bestwinie oraz promocja „Kalendarza Beskidzkiego” w dniu 13 lutego 2020 r.
- VI. Prelekcja Władysława Pawła Klisia „Polscy Habsburgowie”- 25 maja 2019 r. – sala widowiskowa Gminnego Ośrodka Kultury w Bestwinie.
- VII. II Janowickie Sianokosy 6 lipca 2019 r. „Turniej Sołectw gminy Bestwina” – propagowanie lokalnej kultury, historii i tradycji.
- VIII. Zajęcia, konkursy i prelekcje organizowane przez placówki oświatowe z terenu gminy Bestwina.

5. Podsumowanie

Gmina Bestwina w zakresie realizacji zadań dotyczących ochrony zabytków współpracuje z placówkami kulturalnymi, muzeum, jednostkami oświatowymi czy biblioteką budując pozytywny obraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa gminy. W tym zakresie gmina Bestwina w latach 2018-2020 realizowała zapisy Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022. Zwrócić należy uwagę na szczególną ich różnorodność (od folderów, konkursów, renowacji krzyży i kapliczek przydrożnych, budowę Parku Miniatur, po duże inwestycje prowadzone na terenie bestwińskiej parafii). W trakcie obowiązywania programu z gminnej ewidencji usunięto dwie karty adresowe nr 45 budynku mieszkalno-gospodarczego przy ul. Janowickiej 151 w Janowicach oraz budynku mieszkalnego przy ul. Pszczelarskiej 22 w Janowicach.

Kończąc należy podkreślić, że nie bez znaczenia na realizację programu pozostaje fakt, iż z uwagi na sytuację epidemiologiczną kraju w 2020 roku w związku z zagrożeniem Sars-Cov-2 znacznemu ograniczeniu uległa możliwość realizacji wielu zadań i wydarzeń, co nie pozostało bez wpływu na realizację programu.